

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ В АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Англійська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Мультикультуралізм в англomовній літературі
Викладач (-і)	Думчак Ірина Михайлівна
Контактний телефон викладача	096 503 43 56
Е-mail викладача	iryna.dumchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни кредити ЄКТС, год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 13.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є систематичний виклад основних фактів, пов'язаних з вивченням мультикультуралізму як мовно-культурного явища, інтерпретацією наукових підходів до визначення основних термінів і понять. Вивчення цього курсу поглиблює філологічну підготовку майбутніх вчителів, сприяє розумінню студентами варіантів та діалектів англійської мови, знайомить їх з основними лексичними групами на позначення етнічних культур у контексті мультикультуралізму, вчить самостійно визначати мовленнєві девіації, розпізнавати одиниці вивчених категорій у художньому тексті.</p> <p>Навчальна дисципліна «Мультикультуралізм в англomовній літературі» має на меті ознайомити студентів із основними визначеннями, передумовами й тенденціями становлення та розвитку мультикультуралізму як визначального у культурі англomовних країн, таких як Великобританія, США, Канада, Австралія. Основна увага курсу зосереджена на варіантах (діалектах) англійської мови у світі в цілому й США зокрема та особливостях відображення культурного світогляду у мові етнічної групи чи народу з акцентом на мовленнєвих девіаціях у художньому тексті та лексико-граматичних змінах у стосунку до стандартної англійської мови, зумовлених суспільними чинниками.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є ознайомити студентів із основними визначеннями, ключовими підходами у вивченні мультикультуралізму, передумовами й тенденціями становлення та розвитку мультикультуралізму як визначального феномену в лінгвістичному концепті на матеріалі літератури англomовних країн, таких як Великобританія, США, Канада, Австралія.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є ознайомити студентів з передумовами, особливостями становлення та розвитку мультикультуралізму, який творить культурну гетерогенність у демократичному суспільстві (країнах США, Великобританії, Канади, Австралії), з'ясувати особливості етнолінгвістики та її зв'язок з мультикультуралізмом, визначати типи мультикультуралізму, лексичні групи на позначення етнічних культур, навчити студентів виокремлювати особливості афро-американського діалекту (варіанту) англійської мови та мови нейтвіз на матеріалі автентичних художніх текстів, розуміти специфіку й мотиви вживання евфемізмів та «політично коректної» лексики носіями мови.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. • Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. • Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • Здатність працювати в команді та автономно. • Здатність спілкуватися англійською мовою. • Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 	

• Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

• Усвідомлення принципів академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

• Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

• Здатність використовувати в професійній діяльності знання з мультикультуралізму у викладанні англійської мови у закладах загальної середньої освіти.

• Здатність вільно оперувати спеціальною мультикультуральною термінологією.

• Володіння знаннями про основні теоретичні положення про мультикультуралізм з урахуванням досягнень сучасних літературних й лінгвістичних досліджень з таких розділів науки, як зарубіжна література, стилістика, країнознавство, лексикологія.

• Володіння знаннями про типи мультикультуралізму, лексичні групи на позначення етнічних культур, особливості афро-американського діалекту (варіанту) англійської мови та мови нейтвіз на матеріалі автентичних художніх текстів, специфіку й мотиви вживання евфемізмів та «політично коректної» лексики носіями мови.

• Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови.

• Здатність опанувати проблемним характером основних понять і термінів, які застосовуються в науці про сучасні літературні напрями й течії; використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку мультикультуральної літератури, що вивчається, ХХ-ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу, принципи класифікації представників мультикультуральної літератури; закономірності розвитку літератури мультикультуралізму під впливом лінгвістичних і позамовних чинників.

5. Програмні результати навчання

• Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

• Використовувати набуті теоретичні знання з мультикультуралізму у практичному курсі англійської мови та у подальшому викладанні англійської мови й літератури у закладах загальної середньої освіти.

• Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

• Самостійно аналізувати наукову інформацію про літературознавчі дослідження з метою підвищення лінгвістичної ерудиції.

• Розуміти літературні факти і явища та підходи до їх аналізу із застосуванням лінгвістичних та стилістичних методів (лінгвістичного, компаративного, інтертекстуального аналізу тощо).

• Знати й розуміти систему англійської мови, загальні властивості мультикультуральної літератури як мистецтва слова, історію англійської літератури в контексті мультикультуралізму і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

• Аналізувати й інтерпретувати твори мультикультуральної літератури англійських країн, яка вивчається, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

• Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий аналіз художніх текстів різних стилів і жанрів у контексті мультикультуралізму.

• Характеризувати діалектні та соціальні особливості британського та американського варіантів англійської мови.

• Використовувати отримані знання з мультикультуралізму для аналізу літературних явищ в сучасній англійській літературі; проводити зіставлення літературних явищ в світовому літературному процесі в цілому й англійській літературі зокрема; реферувати наукову лінгвістичну літературу з дисципліни.

• Дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12/8	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60/82	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 Філологія	4	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Мультикультуралізм. Мультикультуралізм в літературі англомовних країн: Великобританія, США, Канада, Нова Зеландія, Австралія. Типи мультикультуралізму. Національні особливості американської літератури II пол. XX ст. Бітництво. "Плавильний котел" як основна характерна риса американського суспільства 50-70 рр. XX ст. Класифікація письменників-мультикультуралістів. Творчість нейтівз в контексті американського мультикультуралізму: Leslie Marmon Silko (Laguna Pueblo Tribe), Thomas King (Cherokee), N. Scott Momaday (kiowa), Lance Henson, Louise Erdrich. Творчість Сьюзан Нюнс (Susan Nunes (born 1937)). Лінгвостилістичний аналіз оповідання <i>A Moving Day</i> .		2/4	4 10/10
Тема 2. Мультикультуралізм. Постмодернізм. Основні філософські й естетичні принципи постмодернізму: множинність, плюралізм, іронія, самоіронія, принцип гри, пародія, поєднання трагедії і фарсу, цитування. Творчість азіато-американців Gish Jen, Frank Chew Chin, Amy Tan, Milton Murayama, Dwight Okita.		2	2 10/10
Тема 3. Мультикультуралізм й етнолінгвістика. Етнолінгвістика як мовознавча наука, мета, завдання, її зв'язок з філософією, стилістикою та іншими науками. 2. Тенденції у вивченні етнолінгвістики. Американське неогумбольдтіанство. 3. Види етнолінгвістики, їх мета й завдання. 4. Поняття етнічної групи і її відмінності від інших соціальних груп. 5. Етнолінгвістичні групи. 6. Мовні сім'ї. 7. Особливості мови нейтівз. 8. Писемна система племені Майя.		2	2 10/10
Тема 4. Мультикультуралізм: прагматичний та номінативний аспект. Поняття евфемізмів, його визначення. Аспекти утворення евфемізмів. Політично коректна лексика, визначення й характеристики. Лексичні групи на позначення етнічних культур. Творчість європейсько-американських представників мультикультуралізму таких, як K. Vonnegut, H.C. Bukovski (Germans); C. Messud (French); O. Hijuelos (Hispanic); Saul Bellow, Bernard Malamud, Tillie Olsen, (Jew); Vladimir Nabokov, Joseph Brodsky (Russian); Askold Melnyczuk, Irene Zabytko (Ukrainian). Лінгвостилістичний аналіз уривку з		2/2	4 10/20

роману Аскольда Мельничука <i>What is Told</i> . Творчість Джонатана Фоера: тематика, проблематика, лінгвостилістичні особливості. Перегляд фільму <i>Everything is Illuminated</i> . Аналіз роману.			
Тема 5. Англійська мова у світі: варіанти, діалекти. Афро-американський діалект англійської мови (ААДАМ). Визначення понять “стандартна англійська мова”, “діалект”, “етнічний діалект”, “соціолект”, “етнічна група”. Творчість афро-американських представників мультикультуралізму таких, як Toni Morrison, Alice Walker, Gloria Naylor, James Baldwin, Toni Cade Bambara, Ralph Ellison etc. Творчість Maya Angelou. Лінгвостилістичний аналіз уривку з автобіографії I Know Why the Caged Bird Sings.	2/2	2	10/20
Тема 6. Афро-американський діалект англійської мови. Визначення й особливості афро-американського діалекту англійської мови. Поняття гіперкорекції та девіації у мові. Лексико-граматичні риси афро-американського варіанту англійської мови. Розмовна лексика. Схожості й відмінності між розмовною англійською й афро-американською народною. Лінгвостилістичний аналіз уривків з роману Toni Morrison <i>Song of Solomon</i> .	2	4	10/12
	ЗАГ.:	12	18
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студент/студентка може отримати, відвідуючи практичні заняття, а також індивідуальне науково-дослідне завдання, – 65 балів, яка розраховується як середнє арифметичне з ваговим коефіцієнтом 13. Передбачена також підсумкова контрольна робота (тест), за яку студент/студентка може отримати максимум 25 балів. Максимальна оцінка за залік – 100 балів.		
Вимоги до письмових робіт	<i>Письмова контрольна у вигляді письмового підсумкового тестування, яке охоплює 25 завдань, з яких кожне оцінюється по одному балу (максимальна кількість балів – 25); а також індивідуальне науково-дослідне завдання (максимальна кількість балів-10)</i> <i>Терміни написання (тестування: для денної – на 9 практичному занятті, для заочної – на 4 лекційному занятті; індивідуальне науково-дослідне завдання: для денної – на відповідному занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)</i> <i>для денної і заочної – форма здачі – електронний варіант і захист</i>		
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 9 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою з ваговим коефіцієнтом 13 (Максимальна кількість – 65 балів).		
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, бали за індивідуальне науково-дослідне завдання, а також бали за підсумкове тестування.		

Підсумковий контроль	форма контролю – залік; форма складання – комбінована.
8. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Обов'язкове підсумкове тестування на платформі d-learn, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, тестування на поточних заняттях.</p>	
<p><u>Академічна доброчесність:</u> Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат.</p>	
<p><u>Відвідування занять</u> При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття. Ураховуються результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. На консультаціях викладача студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмової роботи.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sven Birkerts. Literature: Snapshots From the Bridge // Harvard Review. – 1999. – P. 1–7. 2. English and American Literature / авт.-сост. Н. Л. Утевская. – СПб.: Антологія, 2006. – 400с. 3. Ethnic Perspectives in American Literature. Edited by R. J. di Pietro, E. Ifcovic. – N. Y., 1983. – P. I–II. 4. Gilinsky J., Khvostenko A., Weise A. Studies in English and American Literature and Style. - L.: State Text-book Publishing House, 1956. 5. Gordon, Avery F., and Christopher Newfield, eds. Mapping Multiculturalism. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1996. 6. Hear My Voice: A multicultural Anthology of Literature from the United States / Ed. Laurie King. – Menlo Park, CA a. o.: Addison – Wesley Publishing Company, 1994. – XIV, 398p. 7. Higham, John. Hanging Together: Unity and Diversity in American Culture. Edited by Carl J. Guarneri. New Haven: Yale University Press, 2001. 8. King, Desmond. Making Americans: Immigration, Race, and the Origins of the Diverse Democracy. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2000. 9. A.Melnyczuk. Excerpt from SMEDLEY's Secret Guide to World Literature. — Pfp. — 2016. 10. Nash, Gary. "Multiculturalism and History: Historical Perspectives and Present Prospects." In <i>Public Education in a Multicultural Society: Policy, Theory, Critique</i>. Edited by Robert K. Fullinwinder. Cambridge, UK, and New York: Cambridge University Press, 1996, pp. 183–202. 11. Davis, Philip. <i>Bernard Malamud: A Writer's Life</i>. Oxford: Oxford University Press, 2007 12. Winds of Change. A Cross-Cultural Anthology of English and American Literature. – Torino, Paravia, 1995. 13. Resources for Studying English Words and Usage, Semantics, and Textual Structure [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://faculty.washington.edu 	

Думчак І.М., доцент кафедри англійської філології